

Kirsti Melesk
Kaupo Koppel
Aleksandr Michelson
Hanna-Stella Haaristo

Töökohapõhise õppe läbiviimise maksumus ja tasuvus tööandjale

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Uuringu alused

Eesmärgid:

- kaardistada ja välja arvutada töökohapõhise õppega seotud **kulud ja tulud** ettevõttes;
- tulude ja kulude võrdlemisel anda ülevaade, milles seisneb töökohapõhise õppevormi **tasuvus** ja mis ajaperioodil see ilmneb.

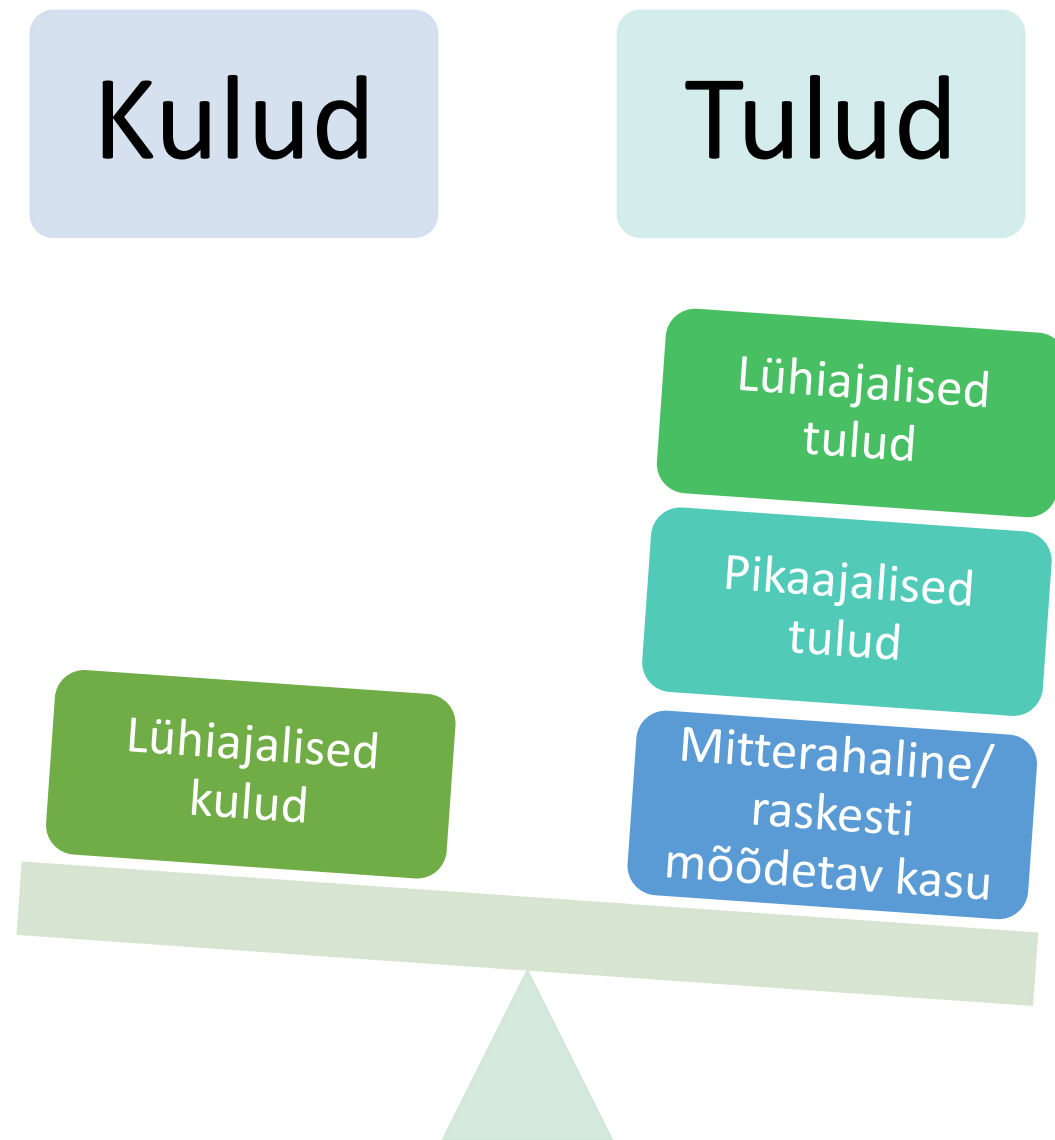
Ettevõtted 5 õppekavarühmas:

- hulgi- ja jaekaubandus;
- mehaanika ja metallitöö;
- majutamine ja toitlustamine;
- elektroonika ja automaatika;
- metsandus.

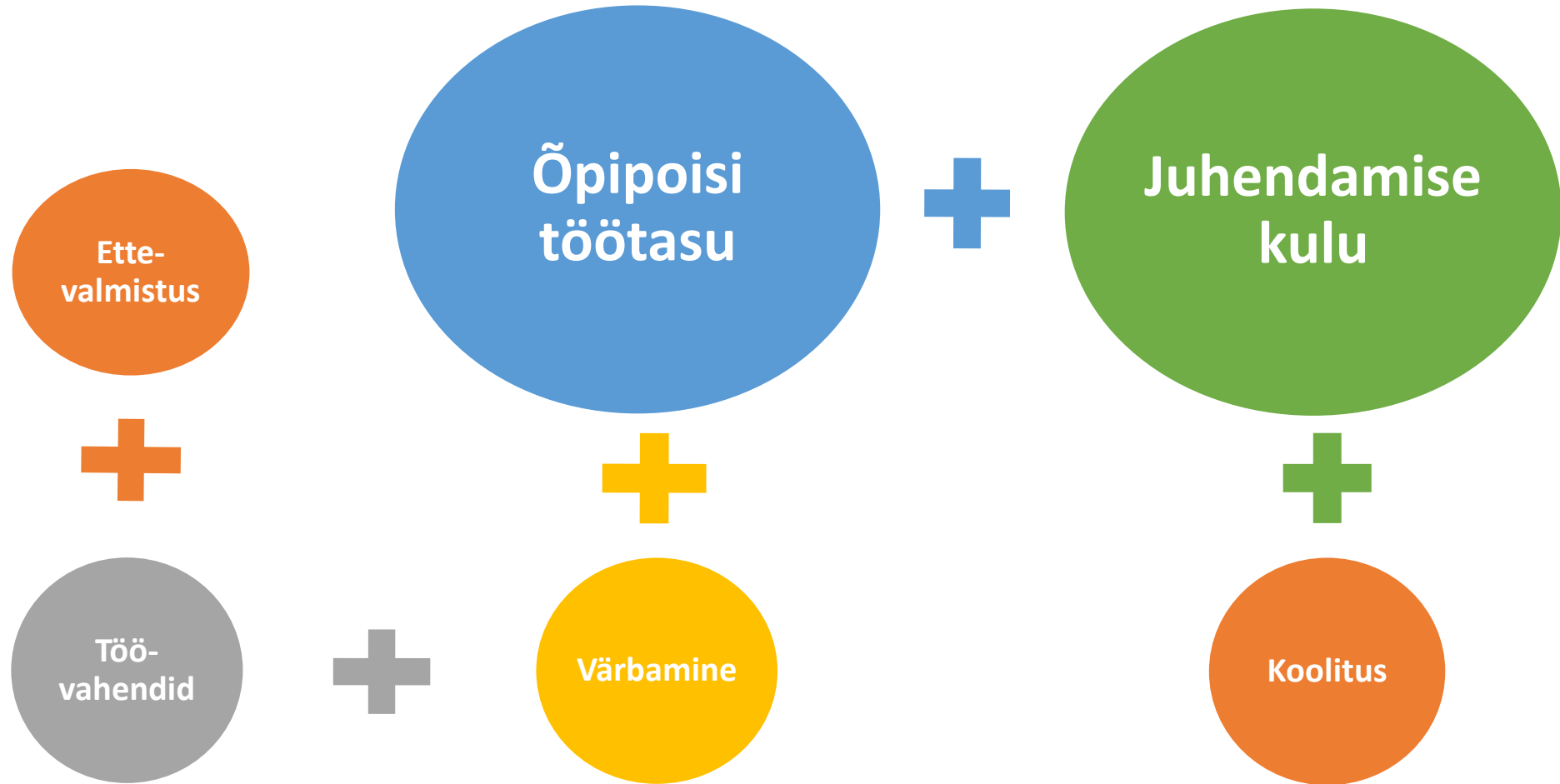
Vastanud ettevõtete arv: 25.

- Kombineeritud andmekogumine: intervjuud+ veebipõhine küsitlus + telefoniintervjuud (lühemad)

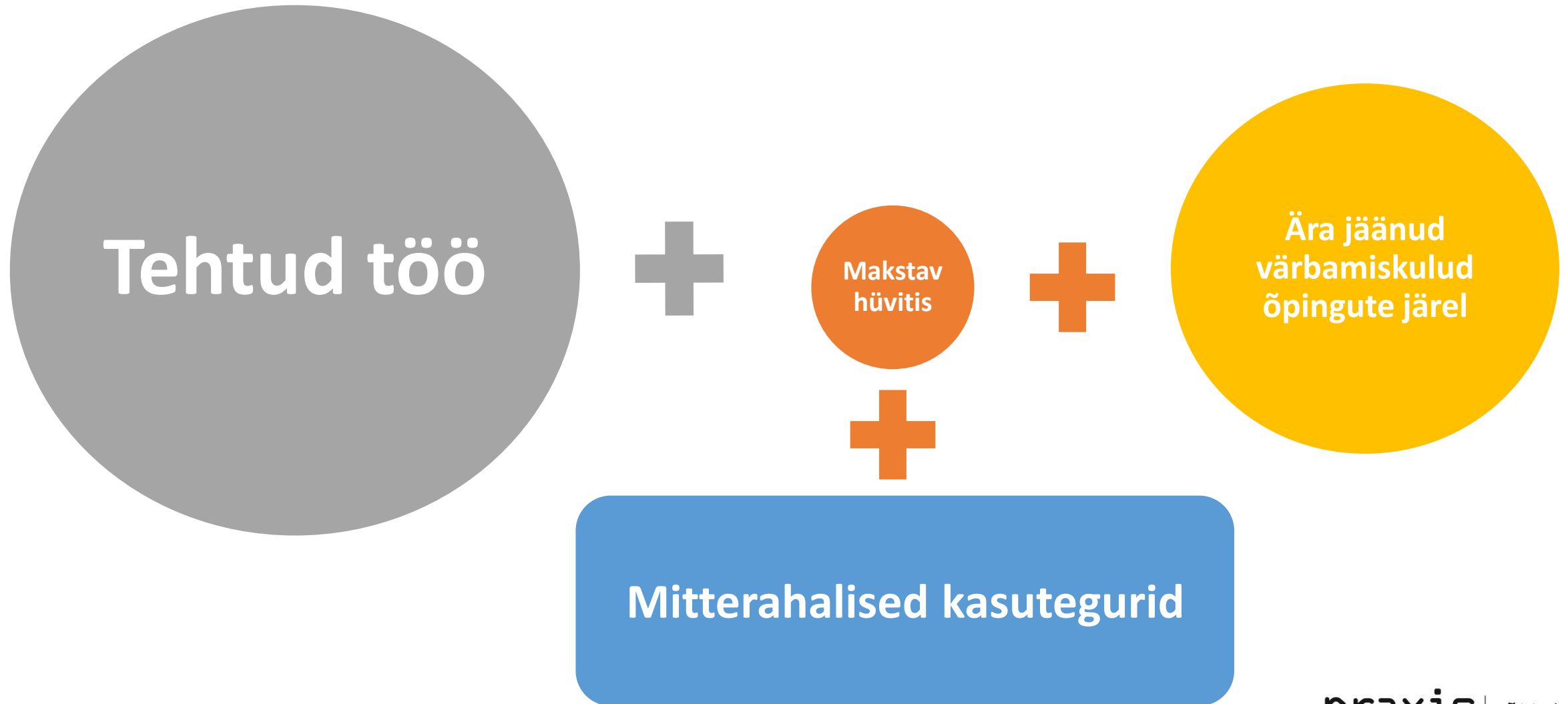
Tasuvuse komponendid

Ettevõtte kulud õpipoisiõpppele

Ettevõtte tulud õpipoisiõppest

Mitterahalised kasutegurid

Mõju ettevõtte
toimimisele,
konkurentsivõimele

- Suurem konkurentsivõime
- Toodangu/ teenuse kvaliteedi kasv
- Uute tehnoloogiate/ ideede toomine ettevõttesse
- Kvalifitseeritud tööjõu toomine ettevõttesse
- Ettevõtte positiivne kuvand potentsiaalse tööandjana

Ettevõtte sisesed
mõjud

- Töötajate motivatsiooni, produktiivsuse kasv
- Töötajate kõrgem enesehinnang, enesekindlus, suurem vastutustunne
- Uute/ uuenenud teadmiste ja kutseoskuste rakendamine töös, uute oskuste jagamine teiste töötajatega
- Töötajate kohanemine tehnoloogiliste uuendustega
- Madalam tööjõu voolavus

Ettevõtte vajadustele
vastav tööjõud

- Ettevõtte vajadustele vastava tööjõu koolitamine
- Sertifikaatide/ kutseoskuste nõuete täitmine

Õpipoisiõppe tulud ja kulud näidisettevõttes

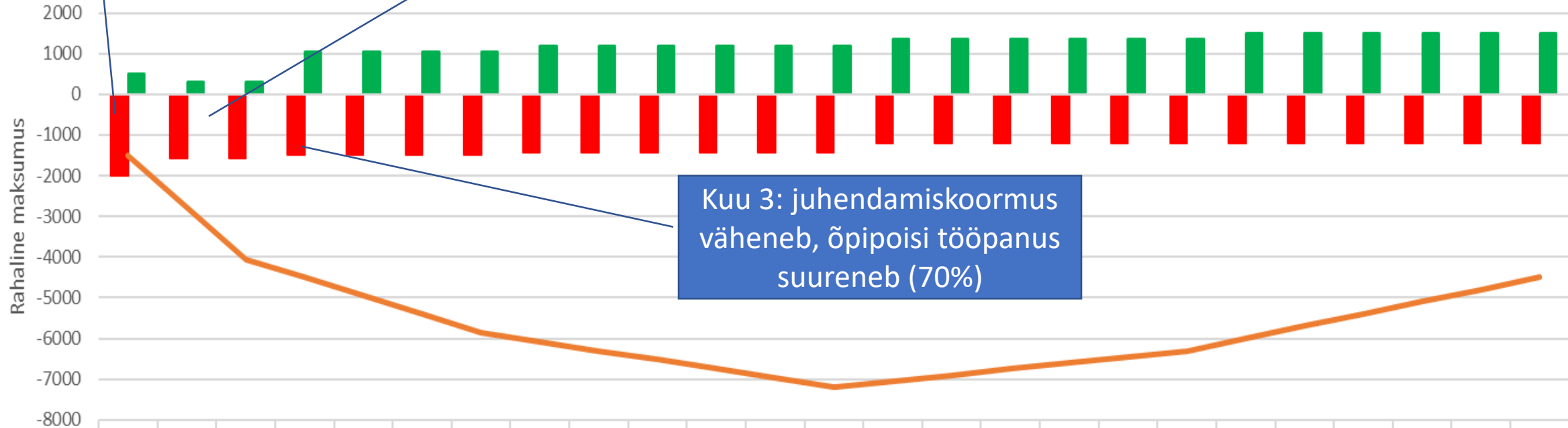
- Arvutame tasuvuse 1 õpipoisi kohta
- Õppe kestus 2 aastat
- Õpipoisi tööjõukulu 1200 eurot, juhendaja tööjõukulu (ja tasuvuse hinnangu alus) 1500 eurot.
- Kasutame eeltoodud kulu ja- tulukomponente ajajoonel

Enne õppe algust
värbamine, ettevalmistus;
juhendamiskulude hüvitis

Kuu 1-2: juhendaja panus
suur (25% tööajast); õpipoisi
tööpanus 20%

Kuu 3: juhendamiskoormus
väheneb, õpipoisi tööpanus
suureneb (70%)

Õpipoisiõppe tasuvus, õpingute jooksul

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Kulud	-2000	-1575	-1575	-1500	-1500	-1500	-1500	-1425	-1425	-1425	-1425	-1425	-1425	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200
Tulud	500	300	300	1050	1050	1050	1050	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1350	1350	1350	1350	1350	1350	1500	1500	1500	1500	1500	1500
Tasuvus	-1500	-2775	-4050	-4500	-4950	-5400	-5850	-6075	-6300	-6525	-6750	-6975	-7200	-7050	-6900	-6750	-6600	-6450	-6300	-6000	-5700	-5400	-5100	-4800	-4500

Õppe kestus

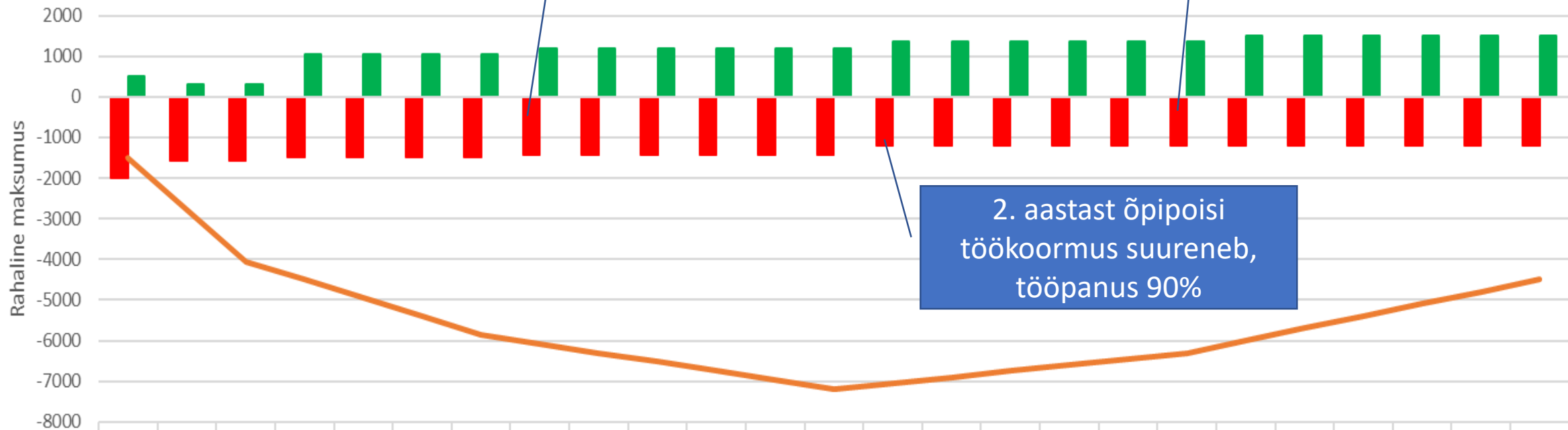
Kulud **Tulud** **Tasuvus**

Õpipoisiõppe tasuvus, õpingute jooksul

Kuu 7: juhendamiskoormus väheneb veel, tööpanus suureneb (80%)

Peale 1,5 aastat õpinguid tööpanus võrdne kogunud töötajaga

2. aastast õpipoisi töökoormus suureneb, tööpanus 90%

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Kulud	-2000	-1575	-1575	-1500	-1500	-1500	-1500	-1425	-1425	-1425	-1425	-1425	-1425	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200	-1200
Tulud	500	300	300	1050	1050	1050	1050	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1350	1350	1350	1350	1350	1350	1500	1500	1500	1500	1500	1500
Tasuvus	-1500	-2775	-4050	-4500	-4950	-5400	-5850	-6075	-6300	-6525	-6750	-6975	-7200	-7050	-6900	-6750	-6600	-6450	-6300	-6000	-5700	-5400	-5100	-4800	-4500

Õppe kestus

Kulud **Tulud** **Tasuvus**

Tasuvus õpingute jooksul: arvutamine

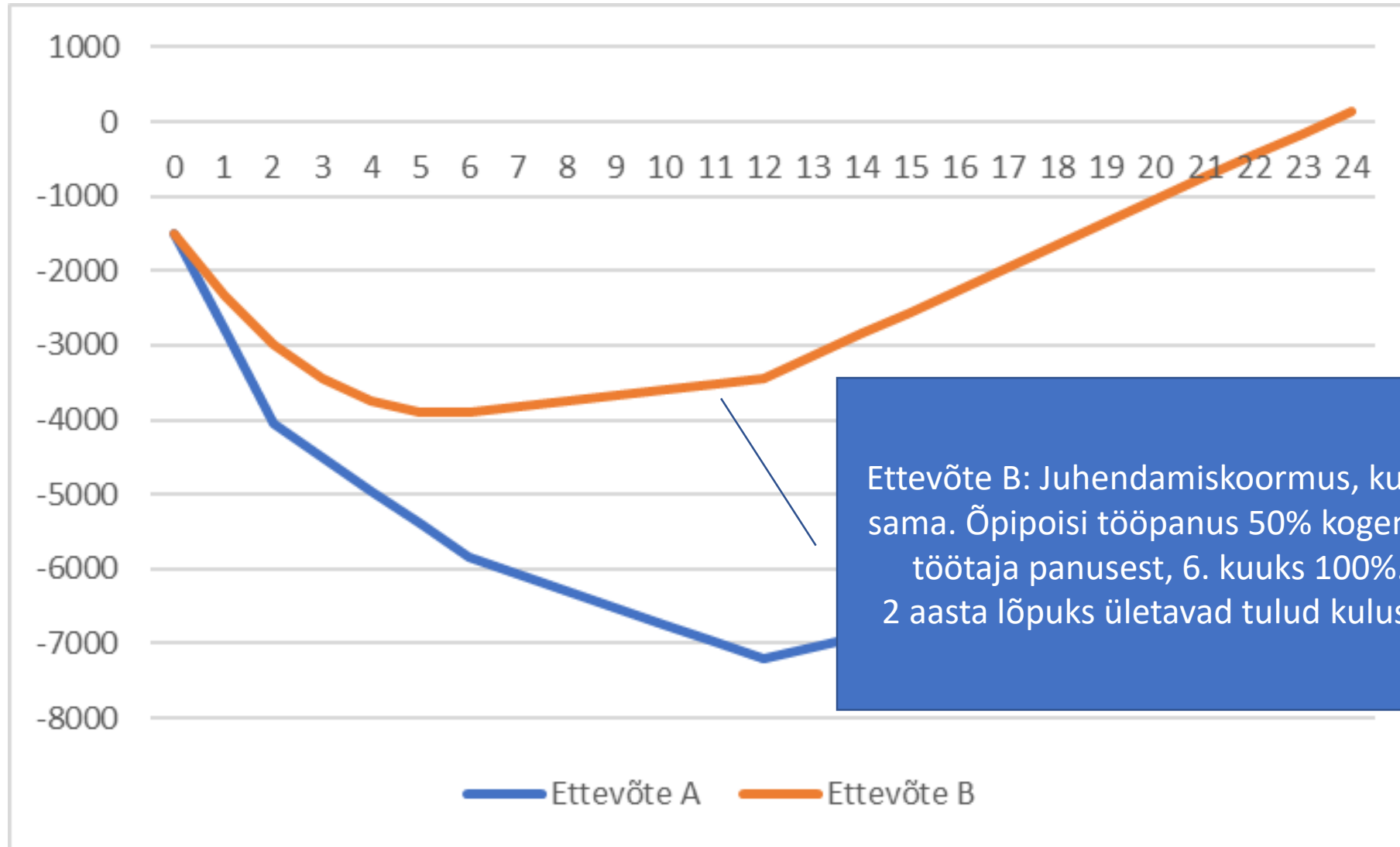
Kulu = juhendamise kulu (st juhendaja tööjõukulu*juhendamiskoormus) + õpipoisi tööjõukulu + muud kulud (juhendamise ettevalmistuse/administreerimise kulud, töövahendid jms)

Tulu = õpipoisi tööpanus (õpipoisi tööpanus võrreldes kogunud töötajaga)*efektiivse töötaja tööjõukulu (samal või võrreldaval ametikohal töötav spetsialist) + juhendamistasu hüvitis

Tasuvus = õpingute jooksul teenitud tulu – õpingute jooksul tehtud kulutused

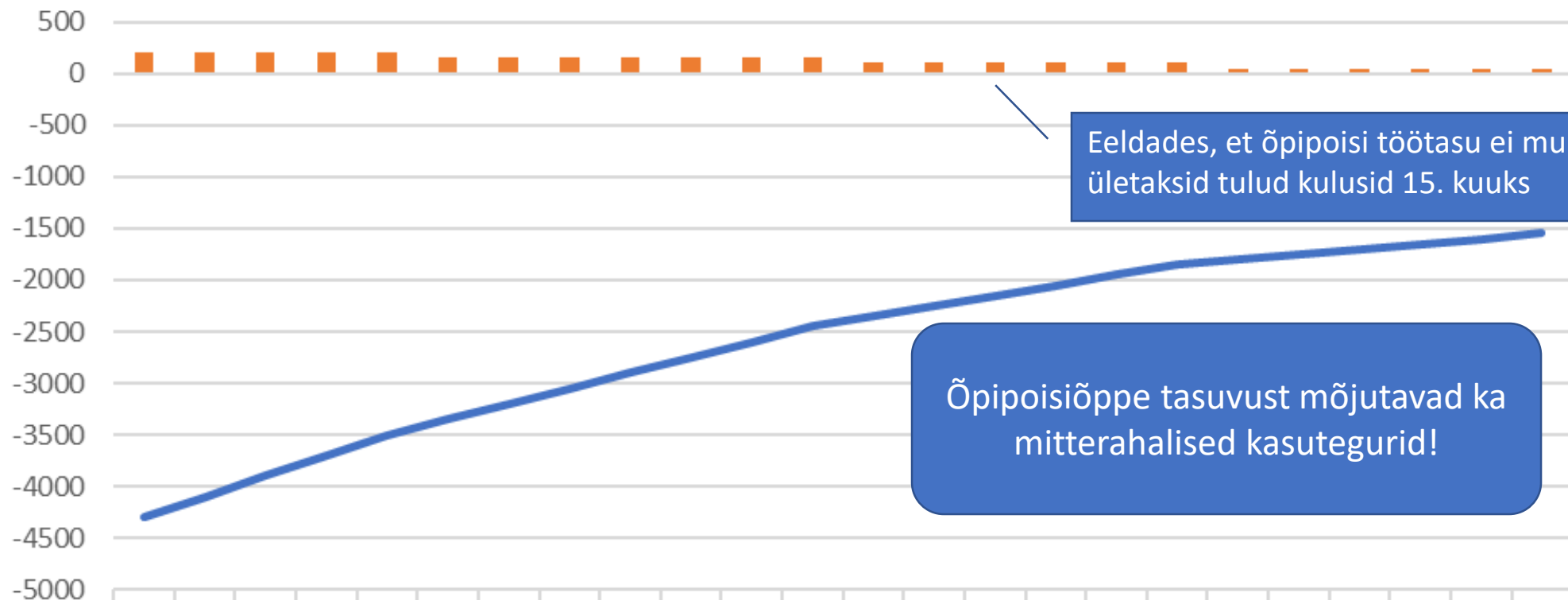
Näites tasuvus õpingute jooksul = Kogutulud õpingute jooksul (29 600 eurot) – kogukulud õpingute jooksul (34 100 eurot) = -4500 eurot

Õppimise kiirus mõjutab tasuvuse hinnanguid

Ettevõte B: Juhendamiskoormus, kulud sama. Õpipoisi tööpanus 50% kogunud töötaja panusest, 6. kuuks 100%. 2 aasta lõpuks ületavad tulud kulusid

Tasuvuse hinnang õpingute järgselt

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Tulud	200	200	200	200	200	150	150	150	150	150	150	150	100	100	100	100	100	100	50	50	50	50	50	50
Tasuvus	-430	-410	-390	-370	-350	-335	-320	-305	-290	-275	-260	-245	-235	-225	-215	-205	-195	-185	-180	-175	-170	-165	-160	-155

Tulud Tasuvus

Tasuvus õpingute järel

Tulu = õpipoiste osakaal, kes jäid tööle x (tegemata värbamiskulud + ära jäänud sisseelamiskulud + (efektiivse töötaja tööjõukulu-õpipoisi tööjõukulu)¹)

Tasuvus = tasuvus õpingute lõpuks + õpingute järgne tulu

Näidissettevõtte tasuvus õpingute järgselt = tasuvus õpingute lõpuks -4500 eurot + [tööle jäänud õpipoiste osakaal (1.0) x (värbamiskulu 200 eurot + ära jäänud sisseelamiskulud 2750 eurot²)] = -1550 eurot

¹kui õpipoisi tööjõukulu on õpingute järgselt väiksem kui efektiivse töötaja tööjõukulu samal või võrreldaval ametikohal, arvestatakse see vahe õpingute järgseks tuluks

²sisseelamiskulud = efektiivse töötaja tööjõukulu* uue töötaja tööpanus võrreldes efektiivse töötajaga. Näites on eeldatud, et uus töötaja saavutab efektiivse töötaja tööpanuse 2 aasta möödudes ning seetõttu ei ole edaspidi kohanemiskulu tööandjale

Täname
kuulamast!

Arutelu,
küsimused

praxis
—
mõttekoda